

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นแกนกลางของประสบการณ์ ไม่ว่าจะสื่อมาในลักษณะของการเห็นภาพ การฟังเสียง หรือผ่านสัญลักษณ์ภาษา ในลักษณะสิ่งพิมพ์ สัญลักษณ์ทางภาษาและความหมายของมันเป็นตัวหลอมละลายที่หาที่เปรียบไม่ได้ ไม่ว่าคำจะได้รับการพูดให้ฟังหรือเขียนให้อ่าน ความหมายจะเกิดขึ้นมาจากการเชื่อมโยงของผู้ใช้ และความมีประสบการณ์ที่เดิมเปี่ยม... ในแง่ของการเรียนการสอนถือว่าคำเป็นตัวกลางธรรมชาติเพื่อการแลกเปลี่ยนระหว่างครู และนักเรียน และถือว่าภาษาพูดเป็นภาษาที่แท้จริงของสังคมมนุษย์ซึ่งได้ใช้ถ่ายทอดกัน ส่วนภาษาเขียนนั้นเป็นการบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับเรื่องที่พูดกันให้คงอยู่เท่านั้น ดังนั้นหากกล่าววาระหว่างภาษาพูดกับภาษาเขียนแล้วภาษาเขียนจะมีความหมายต่อผู้เรียนในฐานะ สื่อน้อยกว่าภาษาพูดซึ่งเป็นภาษาจริงของการสื่อสาร (Dale 1969 : 345-353)

กูดแมน กล่าวว่า กระบวนการทางภาษามีสี่กระบวนการ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน การอ่านเป็นกระบวนการรับที่สำคัญ และเป็นกระบวนการคู่ขนาน กับการฟัง ไม่ได้มีลักษณะตามความเชื่อเก่าอันมาจากนักจิตวิทยาบางท่านที่ว่า ภาษาเขียน เป็นภาษาที่สองที่มีความเป็นนามธรรมมากขึ้นซึ่งใช้แทนความจริงที่เป็นภาษาพูด และกล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการกระตุ้น ซึ่งผู้อ่านกำลังปฏิสัมพันธ์กับผู้พูดผ่านสิ่งพิมพ์ (Goodman 1982 : 627)

ประสบการณ์การเรียนรู้อาจแบ่งเป็นประสบการณ์จริง ประสบการณ์ตัวแทนหรือ ประสบการณ์นามธรรม ซึ่งแต่ละขอบเขตของประสบการณ์มีสื่อที่เป็นสิ่งพิมพ์ร่วมรองรับอยู่ ด้วยเสมอ สิ่งพิมพ์สามารถให้ประสบการณ์ตรงก็ได้ แม้ว่าอาจใช้แทนประสบการณ์ตรง เป็นครั้งคราว แต่สิ่งพิมพ์ก็ยังสามารถให้ประสบการณ์ตัวแทนหลายอย่างได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งมักเป็นประสบการณ์ที่มีผลดี และราคาไม่แพงกว่าที่จะใช้ประสบการณ์ตรง และมักจะ ปรากฏว่ามีประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นนามธรรมอีกหลายชนิดซึ่งมีเพียงสิ่งพิมพ์เท่านั้นที่อาจ ใช้เป็นรูปแบบของการนำเสนอได้ (Carral 1974 : 151-172)

กล่าวได้ว่าสื่อสัญลักษณ์ทางภาษามีความสำคัญมาก และมีคุณค่ายิ่งต่อการเรียนการสอนไม่น้อยไปกว่าสื่อชนิดอื่น ๆ เช่น ภาพ หรือของจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อสัญลักษณ์ทางภาษาที่มีลักษณะเป็นข้อความ ซึ่งเรียกว่า ร้อยแก้ว ดังที่ ออนสัน กล่าวว่าการเข้าใจเนื้อหาจากร้อยแล้วเป็นทักษะที่สำคัญอย่างหนึ่งทางการศึกษา อันเนื่องจากความรู้ในท้องเรียนส่วนใหญ่ต้องส่งผ่านสื่อซึ่งเขียนเป็นภาษาร้อยแก้ว และการที่จะเข้าใจเนื้อหาจากร้อยแก้วได้เพียงพอนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับภาระทำการฝึกหัด (Olson, 1977 อ้างจาก Smiley, Campione & Brown 1977 : 381) ในการที่จะสนองความต้องการในรูปของการอ่านออกเสียงได้ให้เหมาะสม เด็กนักเรียนต้องเรียนรู้ที่จะดึงความหมายจากข่าวสารที่ถอดความออกมา ไม่ว่าจะข่าวสารนั้นจะเสนอมาในรูปของสิ่งพิมพ์ หรือในรูปของเสียงก็ตาม กระบวนการพื้นฐานของการเข้าใจซึ่งอยู่ในทักษะที่สำคัญนี้ ยังไม่ได้รับการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งยังมีความเห็นในลักษณะที่ตรงข้ามกันว่าความเข้าใจในการอ่าน และการฟังจะใช้กระบวนการหน่วยเดียวกัน หรือขึ้นอยู่กับกลไกที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง (Smiley et. al., : 381)

เลกกี (Legge 1967 : 974) ทำการศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบความสามารถในการฟังของนักเรียนระดับเกรดกลาง ๆ ซึ่งแบ่งประเภทตามระดับสติปัญญา ผลสัมฤทธิ์ และเพศ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเปรียบเทียบความสามารถในการฟังของเด็กในระดับเกรดกลาง ๆ พบว่า ความสามารถในการฟังของเด็กชายและเด็กหญิงทุกระดับไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

แคคาโว (Caccavo 1969 : 164-A) ทำการศึกษาเรื่องระดับความเข้าใจในการฟัง เรื่องที่แต่งขึ้นอ่านอย่างไม่เป็นแบบแผน ซึ่งใช้เป็นตัวแทนสติปัญญาของเด็กระดับประถมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงระดับความเข้าใจในการฟังเรื่องว่าจะสามารถใช้เป็นตัวแทนสติปัญญาของเด็กชั้นเกรด 1 3 และ 5 ได้ดีแค่ไหน พบว่าในส่วนที่เกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างเพศนั้น นักเรียนทุกชั้นไม่มีความแตกต่างกันในระหว่างเพศชายและหญิงในเรื่องความเข้าใจในการฟัง

รัตนาศิริพานิช (2527 : 54-60) ได้ศึกษาเรื่องความเข้าใจในการฟัง และผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่พูดภาษาไทยกลางใน

จังหวัดพระนคร และภาษามลายูในจังหวัดปัตตานี โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงความแตกต่างทางการเรียนของนักเรียนทั้งสองภาค พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สองในจังหวัดพระนครและจังหวัดปัตตานี ทั้งนักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีความเข้าใจในการฟังภาษาไทยไม่แตกต่างกัน

อุมา จันทรเสน (2519 : 40-50) ศึกษาเรื่องการถ่ายถอดระหว่างความเข้าใจในการฟังและการอ่านภาษาอังกฤษ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจะศึกษาว่ามีการถ่ายถอดระหว่างความเข้าใจในการฟังและการอ่านภาษาอังกฤษในเด็กระดับชั้นปีที่หนึ่ง ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าหรือไม่ พบว่าความเข้าใจในการฟังและความเข้าใจในการอ่านมีความสัมพันธ์กันสูง และพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างวิธีการเสนอการฟังก่อนการอ่านและการอ่านก่อนการฟัง

จากการศึกษาของ เลกกี้ แคนคาโว และรัตนา ศิริพานิช กล่าวได้ว่าไม่มี ความแตกต่างระหว่างเพศเกี่ยวกับความเข้าใจในการฟัง และอุมา จันทรเสน ที่พบว่า การอ่านและการฟังมีความสัมพันธ์กัน และการเสนอการฟังก่อนการอ่านมีผลแตกต่างกันกับการเสนอการอ่านก่อนการฟัง

ศศิธร ชันดิธรากร (2520 : 38-45) ทำการศึกษาเรื่องพัฒนาการของ ความสามารถในการฟังและความสามารถในการอ่านของนักเรียนในระดับประถมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาพัฒนาการของความสามารถในการฟัง และการอ่านตลอดจน ความสัมพันธ์ระหว่างการฟังและการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 5 6 และ 7 พบว่า พัฒนาการของความสามารถในการฟังเพิ่มขึ้นตามลำดับชั้น โดยมีอัตราส่วนการเพิ่มขึ้น เท่ากัน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ส่วนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 มีอัตราส่วนการเพิ่มขึ้นน้อยลง ในด้านความสามารถในการอ่านมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นตามลำดับชั้น และมีความแตกต่างใน ความสามารถในการอ่านของชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศที่มีผลต่อการฟัง ในทุกระดับชั้น และพบว่า ความสามารถ ในการฟังของนักเรียนในทุกระดับชั้นมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่าน

สติคและคณะ (Sticht et. al., 1975 : 131-163) ได้ทำการศึกษาว่า เด็กในแต่ละระดับชั้นประถมศึกษาเข้าใจข่าวสารจากร้อยแก้วโดยการฟัง และการอ่านอย่างไร ซึ่งจากการศึกษาด้วยวิธีการหลาย ๆ แบบ พบว่าเด็กในระดับเกรดสามไม่สามารถเข้าใจ ข่าวสารจากการอ่านได้ดีเท่ากับการฟัง และพบว่าการ เสนอร้อยแก้วโดยการฟังดีกว่าการอ่าน นั้น เป็นพัฒนาการที่ค่อย ๆ ลดลงตามอายุหรือชั้นเรียนของผู้เรียน และการ เสนอร้อยแก้วโดย การอ่านดีกว่าการฟังนั้นเป็นพัฒนาการที่ค่อย ๆ เพิ่มขึ้นหรือสัมพันธ์กันในทางบวกกับอายุของ ผู้เรียน โดยเริ่มพัฒนาการหลังจากชั้นเกรดสาม และกล่าวว่าการ เรียนรู้จากร้อยแก้วโดย การฟังและการอ่านจะดีเท่ากัน อาจใช้เวลาในระบบโรงเรียนจนถึงเจ็ดปี และพัฒนาการ ของการฟังจะดีเท่ากับการอ่านจะเริ่มขึ้นหลังจากเด็กเรียนอยู่ในเกรดห้า และเป็นพัฒนาการ ที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เหนือพัฒนาการทั้งสองดังกล่าว

จากการศึกษาของ อูมา จันทรเสน ศศิธร ชันดิธราภร และสติคกับคณะพอจะ กล่าวได้ว่าความสามารถในการฟัง และความสามารถในการอ่านมีความสัมพันธ์กัน และ พัฒนาการของความสามารถในการฟังและความสามารถในการอ่านที่เพิ่มขึ้น เป็นอัตราส่วนที่ แยกต่างหากกับของ ศศิธร และการเปรียบเทียบของสติคกับคณะ ในเรื่องของการพัฒนาการ ก็อาจกล่าวได้ว่าช่วงที่พัฒนาการของการฟังและการอ่านอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน เริ่มต้นใน ระดับชั้นประถมปีที่ห้า อย่างไรก็ตามจากการวิจัยที่กล่าวถึงดังกล่าวเป็นการวิจัยในเรื่อง การฟัง และการอ่านอย่างกว้าง ๆ และมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันออกไปจึงไม่อาจจะหาข้อ ยุติที่แน่นอนได้ ดังการศึกษาของนักวิจัยคนอื่น ๆ คือ

ไรเบิร์ต โอกันและคณะ (Okan, Wiener, and Cromer 1971 : 71-78) ทำการศึกษาเรื่องการทำความเข้าใจให้เหมือนกัน การจัดเรียงเรียงเนื้อหา และความเข้าใจใน การอ่านร้อยแก้วของเด็กที่มีความสามารถในการอ่านสูงและต่ำ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการทำความเข้าใจให้เหมือนกัน และลักษณะการจัดเรียงคำในการอ่าน ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนในชั้นเกรดห้าที่มีความสามารถในการอ่านสูงและต่ำ โดยเสนอร้อยแก้วผ่านการฟังและการอ่านเปรียบเทียบกัน และเพื่อที่จะหาว่าภายใต้เงื่อนไข ใดที่ผู้รับทดลองมีสิ่งเร้าที่เข้าคู่กันกับแบบการรับเนื้อหาร้อยแก้วของผู้เรียนซึ่งมีความสามารถสูง

และคำ ผลจากการศึกษาพบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างการฟังและการอ่าน แต่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านกับแบบของการเสนอร้อยแก้วอย่างมีนัยสำคัญ คือผู้อ่านที่ดีจะทำคะแนนได้ดีจากการเสนอร้อยแก้วด้วยการอ่านดีกว่าด้วยการฟัง ในขณะที่ผู้อ่านต่ำไม่มีความแตกต่างกันจากการเสนอทั้งสองวิธี และเสนอแนะว่าผู้อ่านที่มีความสามารถต่ำอาจเกี่ยวพันกับการเรียบเรียงเนื้อหาเข้าไปก็ได้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้อ่านที่มีความสามารถในการอ่านต่ำอาจมีความสามารถในการฟังดีหากเรียบเรียงสิ่งเราเข้าไปดี

สไมล์ย์ และคณะ (Smiley, Okan, Worthen, Campion & Brown 1977 : 381-387) ทำการศึกษาเรื่องการระลึกเนื้อหาสำคัญจากร้อยแก้วของเด็กที่มีความสามารถในการอ่านสูง และต่ำซึ่งเป็นผลมาจากการเสนอร้อยแก้วโดยการอ่านและฟัง โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงกระบวนการในการเข้าใจร้อยแก้วของผู้อ่านที่มีความสามารถในการอ่านต่ำและสูง โดยให้ผู้รับการทดลองเกรดเจ็ดฟังและอ่านร้อยแก้วแล้วทำการทดสอบภายหลังเรียน เพื่อหาความเข้าใจและการระลึกเนื้อหาพบว่าภายใต้เงื่อนไขทั้งการอ่านและการฟัง ผู้อ่านที่มีความสามารถในการอ่านสูงจะระลึกเนื้อหาสำคัญของเรื่องเป็นสัดส่วนที่มากกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้อ่านที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ ซึ่งจะระลึกเนื้อหาจากรื่องได้น้อยกว่า และพบว่าการระลึกได้ทันทีจากการฟังดีกว่าจากการอ่าน และผลจากการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าผู้ที่มีความสามารถในการอ่านต่ำมีผลมาจากการขาดความเข้าใจทั่ว ๆ ไป และว่ากระบวนการซึ่งประกอบอยู่ในการเข้าใจจากการฟังและการอ่านมีลักษณะคล้าย ๆ กัน จึงสรุปได้ว่าผู้อ่านที่มีความสามารถในการอ่านดีก็จะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการฟังดีด้วย

จากการวิจัยของ สไมล์ย์ และไรเบิร์ต โอกัน พบว่าผลที่ได้จากการฟัง และการอ่านมีความแตกต่างกัน คือ สไมล์ย์ พบว่าเด็กเกรดเจ็ดจะระลึกเนื้อหาได้ดีจากการฟังมากกว่าจากการอ่านและความสามารถในการฟังจะสัมพันธ์กับการอ่าน เด็กที่มีความสามารถในการอ่านต่ำก็จะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการฟังต่ำด้วย ซึ่งตรงกันข้ามกับ โอกัน ที่พบว่าเด็กที่มีความสามารถในการอ่านต่ำจะเรียนได้ดีจากการฟังมากกว่าจากการอ่าน และเขาสรุปว่าเด็กที่มีความสามารถในการอ่านต่ำอาจเป็นผู้ที่มีความสามารถในการฟังดี หากได้จัดสิ่งเราที่ฟังไว้ดี

จินตภาพ หมายถึง กระบวนการทางสมองที่เป็นการแทนสิ่งต่าง ๆ หรือเหตุการณ์ที่เป็นรูปธรรมซึ่งไม่ได้เป็นสัญลักษณ์ทางภาษา เข้าเป็นความจำของแต่ละบุคคล หรือหมายถึงแบบการคิดเช่นการจินตนาการ ซึ่งการแทนสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วจะถูกสร้างขึ้นหรือควบคุมโดยปัจเจกบุคคลอย่างรวดเร็วมาก (Paivio & Begg 1981 : 214-217) หรือหมายถึงประสบการณ์ซึ่งรับรู้หรือรู้สึกทั้งหมดซึ่งเรารู้สึกได้ด้วยตนเอง และยังคงมีอยู่ภายหลังจากที่สิ่งเร้าซึ่งเป็นตัวต้นแบบทำให้เกิดไม่ได้ปรากฏอยู่แล้ว ซึ่งผลที่ได้นี้อาจแตกต่างจากค้นฉบับได้ (Richardson 1969 : 2-3) หรือหมายถึงเป็นการแทนภายในของบุคคลที่มีค่อวัตถุซึ่งอยู่ภายนอก ซึ่งไม่ใช่ปรากฏการณ์ของการรับรู้ที่เกิดขึ้นทันทีจากการเห็นสิ่งเร้า แต่ค่อนข้างจะเป็นปรากฏการณ์ของการจำ เช่นภาพที่ระลึกได้ซึ่งได้ถูกสร้างขึ้นใหม่ โดยมีความคิดเพี้ยนจากสิ่งหรือประสบการณ์ที่เคยพบเห็น ซึ่งเรียกโดยทั่วไปว่า ภาพในใจ (Fleming 1977 : 44) อย่างไรก็ตามการให้คำนิยามที่เหมาะสมที่จะสามารถใช้ได้ทุกงานนั้น เป็นสิ่งที่ลำบากมาก เพราะขึ้นอยู่กับขอบข่ายของการศึกษา และระดับของการศึกษา อีกทั้งเป็นคำที่ไม่ผูกติดอยู่กับการใช้ในขอบข่ายใด ๆ (Richardson 1983 : 15)

จินตภาพ กับภาษาจากคำกล่าวของอริสโตเติลที่ว่า "มันเป็นไปได้ที่จะคิดโดยปราศจากภาพในใจ" อันเป็นที่มาของทฤษฎีกอปปี (Copy Theory) ซึ่งแบ่งโลกออกเป็นโลกจริงและโลกจิต อันมีอิทธิพลต่อแนวความคิดของนักปรัชญารุ่นหลัง ๆ ซึ่งนำไปสู่การถกปัญหาและค้นคว้า และพัฒนาความรู้มาตามลำดับ (Edward 1917 : 133-135) แม้คำกล่าวของอริสโตเติลจะไม่ถูกต้องทุกประการแต่ก็มีส่วนหนึ่งที่ยังคงเป็นพื้นฐานซึ่งเกี่ยวข้องกับภาษาในส่วนที่ว่า คำเป็นสิ่งที่ง่ายในการเชื่อมโยงภาพ การให้คำพูดเป็นการอธิบายภาพของผู้พูด และคำจะกระตุ้นหรือสืบค้นหาภาพในตัวของผู้ฟัง ซึ่งเป็นที่มาของการสื่อสารด้วยภาษา และเป็นพื้นฐานของทฤษฎีที่เด่น ๆ เช่น ทฤษฎีคูออล โคดดิ้ง (Dual coding) ของไพริโอเป็นต้น (Begg 1983 : 288-297)

จินตภาพซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับภาษาตามประวัติแล้ว ใช้เป็นเทคนิคการจำที่ทรงอำนาจของนักจำและนักปราชญ์ ในการจำสิ่งของที่มีจำนวนหลายสิ่งโดยการนึกภาพทุกสิ่งเข้าด้วยกันในใจในลักษณะที่สัมพันธ์กัน เช่น ในการทดสอบการระลึกคำกลุ่มหนึ่งคือ บ้าน มีด ดอกไม้ ช้าง แอปเปิล ฯลฯ หากว่าได้กำหนดให้ผู้เรียนสร้างภาพของคำแต่ละคำขึ้น

และสร้างความสัมพันธ์ของภาพแต่ละภาพเข้าด้วยกันประกอบกันเข้าซึ่งผู้เรียนอาจจะจินตภาพถึงช้างที่กำลังยกบ้านซึ่งมีก้อนหินตกลงมาจากภูเขา มีงาช้างหนึ่งคล้ายมีด และเสียบลูกแอปเปิลอยู่ และมีตะกร้าดอกไม้ถืออยู่ที่หาง จากการสร้างจินตภาพที่ไม่สมเหตุผลดังกล่าวแล้วปรากฏว่าเด็กกลุ่มที่ได้รับการสอนให้สร้างภาพในใจก็สามารถที่จะระลึกคำได้มากกว่ากลุ่มที่ควบคุมถึงสองเท่า ในขณะที่กลุ่มควบคุมได้รับการสอนให้ท่องคำเหล่านั้นซ้ำ (Bower 1972 อ้างจาก Fleming 1977 : 45) การใช้กระบวนการจินตภาพเพื่อช่วยในการเรียนภาษาง่ายขึ้น เป็นปรากฏการณ์ที่แผ่ขยายกว้างออกไป และใช้ได้ผลดีในการเรียนรู้ชนิดต่าง ๆ เช่น การจำ การเรียนคำโยงคู่ การระลึกเสรี การเรียนบทสนทนา และสามารถใช้กับผู้เรียนตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงผู้ใหญ่ (Fleming 1977 : 45)

จากการศึกษาของ แอนเดอร์สัน และไฮด์ ซึ่งศึกษาเรื่องจินตภาพ และการเรียนประโยค โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะดูว่าการสอนให้จินตภาพจะช่วยทำให้การเรียนประโยคง่ายขึ้นหรือไม่โดยศึกษาจากนักเรียนจำนวน 24 คน แบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มสอนให้สร้างภาพในใจ และกลุ่มที่สอนให้ออกเสียงคำในประโยค ประโยคที่ใช้ทดลองประกอบด้วยส่วนสำคัญสามส่วน คือ ประธาน กริยา กรรม จำนวน 30 ประโยค กลุ่มจินตภาพได้รับการสอนให้จินตภาพตามเหตุการณ์ที่ปรากฏในประโยค กลุ่มควบคุมให้ทวนประโยคซ้ำสามครั้ง แล้วทำการทดสอบการระลึกทันที ผลปรากฏว่ากลุ่มจินตภาพจะระลึกเนื้อหาได้มากกว่ากลุ่มพูดประโยคซ้ำถึงสามเท่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการสอนให้จินตภาพจะช่วยทำให้การเรียนประโยคง่ายขึ้น ซึ่งตรงตามสมมติฐานบรรจข่าวสารซึ่งถือว่ามีขั้นหรือระดับของการบรรจข่าวสารที่ใช้ในการเรียนภาษาหลายชั้นด้วยกัน สองในหลายชั้นนั้นคือการเข้ารหัสทางเสียง และทางความหมาย โดยเขากล่าวว่าจินตภาพก็คือการเข้ารหัสทางความหมายนั่นเอง (Anderson & Hidde 1971 : 526-530)

แอนเดอร์สัน และคูลฮาวิ ศึกษาเรื่องจินตภาพและการเรียนร้อยแก้ว โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงผลของจินตภาพว่าจะช่วยทำให้การเรียนร้อยแก้วง่ายขึ้นดังเช่นในการเรียนคำโยงคู่ หรือการเรียนประโยคหรือไม่ โดยเฉพาะร้อยแก้วที่ปรากฏในหนังสือเรียน โดยทำการศึกษากับผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมปลายจำนวน 62 คน ใช้ความเรียงร้อยแก้ว 2190 คำ เป็นเรื่องชนเผ่าดั้งเดิมซึ่งแต่งขึ้นเองโดยผู้ทดลอง แบ่งผู้เรียนออกเป็นสองกลุ่ม

คือกลุ่มจินตภาพให้ผู้รับการทดลองสร้างภาพตามข้อความที่บรรยาย และกลุ่มควบคุมให้อ่านข้อความอย่างตั้งใจ และทดสอบหลังเรียนด้วยข้อสอบ แบบตอบคำถามสั้น ๆ และแบบเลือกตอบ ผลที่ได้พบว่าไม่พบความแตกต่างระหว่างทั้งสองกลุ่มในเรื่องของเวลาที่ใช้ หรือพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ แม้แต่กับแบบของข้อทดสอบ และจากการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียด พบว่า ผู้เรียนจะเรียนเนื้อหา ร้อยแก้ว ได้มากหากผู้เรียนได้สร้างจินตภาพของสิ่งของ และเหตุการณ์ที่บรรยายไว้ในร้อยแก้ว อย่างไรก็ตามถ้าเนื้อหา ร้อยแก้ว มีจำนวนมากเป็นสองพันคำขึ้นไป ปรากฏว่าการสอนให้จินตภาพอย่างง่าย ๆ ก่อนเรียนดังกล่าวจะเป็นยุทธวิธีที่ไม่เพียงพอ (Anderson & Kulhavy 1972 : 242-243)

กัตแมน และคณะ (Guttman, Levin & Pressley 1977 : 473-480)

ทำการศึกษารูปภาพ ภาพบางส่วน กับการเรียนร้อยแก้วของเด็กโดยการฟัง โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงผลของจินตภาพจากการเห็น (Visual Imagery) หลาย ๆ แบบ และการใช้รูปภาพที่มีต่อการเรียนร้อยแก้วโดยการฟังของเด็กในระดับต่าง ๆ โดยศึกษากับกลุ่มนักเรียน 3 ระดับ ระดับละ 80 คน คือเด็กในระดับอนุบาลเพื่อทดสอบข้อสรุปที่ว่าเด็กในระดับนี้จะไม่สามารถที่จะได้รับประโยชน์จากการสอนให้จินตภาพ เด็กเกรดสอง เพื่อแสดงให้เห็นถึงผลในทางบวกของภาพบางส่วน และเด็กในระดับ เกรดสาม เป็นตัวแทนของอายุที่จะสามารถใช้ภาพทั้งสามแบบได้เป็นผลดี โดยแบ่งกลุ่มทดลองออกเป็นสี่กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุม กลุ่มให้จินตภาพ กลุ่มภาพบางส่วน และกลุ่มภาพสมบูรณ์ โดยทุกกลุ่มฟังเนื้อหา ร้อยแก้ว กลุ่มควบคุมไม่มีการชี้แนะอะไรในการเรียน กลุ่มจินตภาพได้รับการสอนให้สมมติว่ากำลังดูรูปภาพ และเหตุการณ์ที่บรรยายไว้ในร้อยแก้วครบถ้วน กลุ่มภาพบางส่วนผู้เรียนดูภาพซึ่งขาดหายไปบางส่วน และได้รับการสอนให้สร้างภาพบางส่วนที่หายไปนั้นขึ้น กลุ่มภาพสมบูรณ์ให้ดูภาพที่สมบูรณ์ตรงตามเนื้อหา ร้อยแก้ว ผลปรากฏว่าในเรื่องของจินตภาพจากการเห็นพบว่าในระดับอนุบาลภาพที่สมบูรณ์เท่านั้นที่จะช่วยการเรียนร้อยแก้ว การใช้จินตภาพไม่สามารถนำมาใช้กับเด็กระดับนี้ได้ ในเด็กเกรดสามพบว่าภาพทั้งสามแบบช่วยในการเรียนรู้ดีกว่ากลุ่มควบคุม การใช้ภาพทั้งสามแบบไม่มีผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนในเด็กเกรดสองนั้นพบว่าภาพทั้งสามแบบช่วยการเรียนรู้ดีกว่ากลุ่มควบคุม และพบว่าภาพบางส่วนกับจินตภาพมีผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ภาพบางส่วนจะช่วยในสถานการณ์

ที่การจินตภาพทั้งหมดไม่สามารถที่จะทำได้ สำหรับการใช้อุปภาพปรากฏว่าภาพจะช่วยการเรียนรู้ ร้อยแก้ว

ชิมรอน (Shimron 1976 : 795) ทำการศึกษาเรื่องจินตภาพและความเข้าใจ เนื้อหาร้อยแก้วของเด็กประถมศึกษาโดยศึกษากับเด็กในระดับเกรด 1 และ 4 โดยการเสนอ ร้อยแก้วผ่านการฟัง โดยแบ่งกลุ่มทดลองออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มจินตภาพขณะฟังเรื่อง กลุ่มรูปภาพที่มีโครงสร้างไม่ครบขณะฟังเรื่อง กลุ่มรูปภาพขณะฟังเรื่อง และกลุ่มควบคุมซึ่งมีการฟังร้อยแก้วอย่างเดียว ผลการทดลองปรากฏว่านักเรียนเกรด 1 และเกรด 4 ที่เรียน จากการใช้ภาพสามารถตอบคำถามได้มากกว่ากลุ่มควบคุม นักเรียนเกรด 4 กลุ่มที่ใช้จินตภาพ ทำคะแนนได้ดีกว่ากลุ่มควบคุม แต่ในเด็กระดับเกรด 1 ไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่ใช้ จินตภาพกับกลุ่มควบคุม

จากการศึกษาของ กัดแมน และชิมรอน กล่าวได้ว่าการใช้จินตภาพเป็นปรากฏการณ์ ที่ขึ้นอยู่กับพัฒนาการของเด็กคือเด็กเล็กซึ่งอยู่ในระดับอนุบาล หรือเด็กเกรดหนึ่งจะเรียนรู้ ร้อยแก้วได้ดีจากภาพที่กำหนดให้ แต่เมื่อเด็กโตขึ้นก็สามารถที่จะสร้างจินตภาพขึ้นเองได้

เลสโกลด์และคณะ (Lesgold, McCormick & Golinkoff 1974 : 663-667) ศึกษาเรื่องการฝึกจินตภาพกับการเรียนร้อยแล้วของเด็กโดยการอ่าน โดยมีจุดมุ่งหมาย ที่จะทดสอบว่าทักษะทางจินตภาพที่แท้จริงที่สัมพันธ์กับความเข้าใจในการอ่านร้อยแล้ว สามารถ ที่จะสอนแก่เด็กในระดับเกรด 3 และ 4 ได้หรือไม่ และมีจุดมุ่งหมายทั่วไปที่จะสนับสนุน ข้อเสนอแนะที่ว่า การสอนให้จินตภาพจะไม่ช่วยทำให้การเรียนร้อยแก้วง่ายขึ้นได้เลย หาก ไม่ได้ทำการฝึกหัดมาก่อน โดยทำการศึกษากับกลุ่มประชากรในระดับชั้นเกรดสาม และสี่ รวมกันแล้วแบ่งออกเป็นสองกลุ่มโดยมีเพศและชั้นเท่า ๆ กัน ในแต่ละกลุ่ม คือกลุ่มฝึกหัด และกลุ่มควบคุม ภายหลังทำการฝึก 12 ส่วนใช้เวลา 27 วัน แล้วทำการทดสอบด้วยข้อสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน และแบบทดสอบการถอดความสองครั้ง คือ สอนและไม่สอนให้ นึกภาพในใจจากเนื้อหาร้อยแก้วที่ใช้อ่าน ผลปรากฏว่าการสอนให้จินตภาพในกลุ่มควบคุมจะ ไม่มีผลต่อเด็กเลย ส่วนในกลุ่มทดลองมีผลจากการสอนให้จินตภาพ ซึ่ง เลสโกลด์กล่าวว่า ผลของจินตภาพที่พบในครั้งนี้มีเหตุผลที่เป็นไปได้อย่างน้อยที่สุดสองประการด้วยกัน คือ

ประการแรกการใช้จินตภาพทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นยุทธวิธีจัด เรียบเรียง เนื้อหาร้อยแก้ว จะทำให้ผลการเรียกคืนเนื้อหาจากความจำได้ดีขึ้น ประการที่สองใช้เพื่อฝึกความตั้งใจใน รายละเอียด

เลวิน และคณะ (Levin, Bender & Lesgold 1976 : 367-380) ทำการศึกษาเรื่องภาพการทำซ้ำ กับ การเรียนร้อยแก้วของเด็ก โดยการฟัง โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะพิจารณาเกี่ยวกับการบรรจุข่าวสารของเด็กที่ใช้ในการอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในค่าน ความเข้าใจเนื้อหาใน ความเรียงซึ่งมีลักษณะเหมือนที่ปรากฏในหนังสือเรียนต่าง ๆ โดยใช้ประชากรในระดับเกรด 1 ทำการทดลองสามครั้ง ครั้งแรกมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะ ทดสอบว่าการทวนซ้ำ เนื้อหาร้อยแก้วอย่างง่าย และการสอดแทรกกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวกับ เนื้อหา เข้าไปขณะเรียนจะมีผลในการเพิ่มหรือลดการเรียนหรือไม่ในขณะที่กำลังฟัง เรื่อง โดยแบ่งการทดลองออกเป็นสามกลุ่มคือ กลุ่มฟังไม่มีกิจกรรม กลุ่มฟังมีกิจกรรม เมื่อจบประโยค จะให้ผู้เรียนระบายสีภาพ กลุ่มการทวนซ้ำ เมื่อจบประโยคเด็กจะทวนประโยคซ้ำ ผลการทดลอง ปรากฏว่า การทวนซ้ำอย่างง่ายช่วยทำให้การเรียนร้อยแก้วดีขึ้น การค้นด้วยกิจกรรมจะไม่มี ผลในการกวนการเรียน การทดลองครั้งที่สองมีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบว่าผลที่เพิ่มขึ้นของ ร้อยแก้วนั้นจะเป็นผลที่เกี่ยวกับการทวนซ้ำจริง ๆ หรือเป็นผลของภาพที่มีต่อร้อยแล้ว โดยแบ่ง กลุ่มทดลองออกเป็น 4 กลุ่ม คือกลุ่มไม่มีกิจกรรมขณะฟัง กลุ่มการทวนซ้ำขณะฟัง กลุ่มรวมภาพ ในขณะฟัง และกลุ่มไม่รวมภาพซึ่งเมื่อจบประโยคแล้วภาพที่เสนอก็จะนำออกไปก่อนที่ประโยคต่อ ไปจะปรากฏ เนื้อหาร้อยแก้วที่ใช้ก็เป็นเรื่องสั้น ๆ 3 เรื่อง เรื่องละ 30-70 คำ เช่นเดียวกับการทดลองครั้งแรก ผลการทดลองปรากฏว่ากลุ่มทวนซ้ำมีผลการเรียนดีกว่ากลุ่มไม่มีกิจกรรม แทรก และผลที่เพิ่มขึ้นเท่ากันกับในกลุ่มรวมภาพ และพบว่าการใช้ภาพทั้งสองลักษณะมีผลเท่ากัน ส่วนในการทดลองครั้งที่สามมีจุดมุ่งหมายที่จะวัดสมมติฐานการทวนซ้ำอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งโดย ใช้ความเรียง ย่อหน้าละ 10 ประโยค จำนวน 2 ย่อหน้า โดยแบ่งกลุ่มทดลองออกเป็น 4 กลุ่ม คือกลุ่มไม่มีกิจกรรมแทรกขณะฟัง กลุ่มทวนซ้ำ กลุ่มจัดการทวนซ้ำให้กลุ่มภาพ ผลการทดลอง ปรากฏว่ากลุ่มทวนซ้ำมีผลการเรียนดีกว่ากลุ่มไม่มีกิจกรรมแทรกขณะฟัง และพบผลที่ขัดแย้งกันกับ คำกล่าวที่ว่า "การทวนซ้ำกับผลของภาพเป็นสิ่งอันเดียวกัน" โดยพบว่ากลุ่มที่ใช้ภาพมีผล การเรียนสูงกว่ากลุ่มทวนซ้ำอย่างมีนัยสำคัญ และเลวิน กล่าวว่า การวิจัยในครั้งนี้สรุปได้ว่า

จากคำกล่าวที่ว่าภาพใช้เป็นตัวทวนซ้ำของสิ่งที่ต้องการให้เรียนนั้นมีความถูกต้องอยู่บ้างจำนวนหนึ่ง

จากการศึกษาของเลสโกลด์และเลวิน ดังกล่าวสรุปได้ว่าการใช้ยุทธวิธีจินตภาพสามารถช่วยทำให้การเรียนร้อยแก้วได้ดีขึ้นจากการอ่านในเด็กระดับเกรด 3 และ 4 แต่ต้องอาศัยการฝึกหัดมาก่อน และการใช้ภาพกับการทวนซ้ำมีผลที่แตกต่างกัน และกัตแมน พบว่าเด็กระดับเกรด 3 การใช้ภาพ จินตภาพ และภาพบางส่วนกับจินตภาพ จะมีผลดีไม่แตกต่างกัน ซึ่งกล่าวได้ว่าจากการวิจัยของกัตแมนและเลสโกลด์แสดงให้เห็นว่าการใช้จินตภาพจะมีผลช่วยทำให้การเรียนร้อยแก้วดีขึ้นทั้งจากการฟังและการอ่าน นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่ทำในลักษณะที่คล้าย ๆ กัน คือ

เพรสลีย์ (Pressley 1976 : 355-359) ศึกษาเรื่องจินตภาพช่วยเด็ก 8 ขวบ จำสิ่งที่เขาได้อ่าน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะตอบข้อสงสัยที่ว่าจากงานวิจัยที่ผ่านมาว่าเด็กไม่สามารถที่จะอ่านข่าวสารทางภาษาและสร้างจินตภาพที่สัมพันธ์กันในลักษณะที่เป็นพื้นที่ของการเห็นพร้อม ๆ กันได้ จึงได้ทำการศึกษากับเด็กระดับเกรดสามจำนวน 86 คน แบ่งออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มที่สอนให้สร้างภาพในใจหรือจินตภาพ กับเด็กกลุ่มควบคุมซึ่งฝึกการจำโดยให้เพื่อนคอยเฉลยความถูกต้องให้ หลังจากทำการฝึกตามวิธีการของทั้งสองกลุ่มแล้วก็ทำการทดสอบด้วยเนื้อหาร้อยแก้วจำนวน 950 คำ ซึ่งจัดทำเป็นหนังสือเล่มเล็ก ๆ มีข้อความหนึ่งหน้าและที่ว่างอีกหนึ่งหน้าสลับกันไป ในหน้าที่ว่างนั้นกลุ่มควบคุมได้รับการบอกให้พยายามจำส่วนกลุ่มทดลองให้สร้างภาพในใจขึ้นตามเนื้อหา และเมื่อเด็กเริ่มอ่านจะมีคำสอนสั้น ๆ ทุก ๆ 1 1/2 นาที คือในกลุ่มทดลองมีคำเตือนว่า "อย่าลืมเปิดไปหน้าที่ว่างหลังจากที่อ่านจบหน้าที่มีเนื้อหา และสร้างภาพในใจเพื่อช่วยในการจำ" และมีการบันทึกเวลาไว้ ผลที่ได้รับปรากฏว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านกับเงื่อนไขการทดลอง และไม่มีผลแตกต่างในเรื่องของเวลาที่ทั้งสองกลุ่มใช้ไป ซึ่งผู้วิจัยสรุปว่าเด็ก 8 ขวบที่ได้รับการบอกให้ใช้จินตภาพและได้รับการฝึกมาแล้วเป็นสิ่งทีกล้าประกันได้ว่าเด็กจะไม่มี ความยากลำบากในการที่จะสร้างจินตภาพหรือ ๆ กันกับการอ่านร้อยแก้วเลย ดังนั้นความจำเกี่ยวกับเนื้อหาร้อยแก้วที่เป็นรูปธรรม และจินตภาพได้ง่ายจะเพิ่มมากขึ้นหากได้ใช้จินตภาพ

เลวิน และชอกกิน (Levin & Devine-Hawkin 1974 : 23-30) ศึกษาเรื่องจินตภาพซึ่งใช้เป็นการบวนการของการเรียนร้อยแก้ว โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะทำการเปรียบเทียบผลการเรียนร้อยแก้วของเด็กโดยใช้จินตภาพจากการฟัง และการอ่าน กลุ่มประชากรที่ใช้เป็นเด็กระดับเกรด 4 โดยให้เด็กฟังหรืออ่านร้อยแก้ว 2 เรื่อง เรื่องละ 10 ประโยค แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกเรียนเนื้อเรื่องโดยการฟังพร้อมกับจินตภาพ กลุ่มที่สี่เรียนเนื้อเรื่องโดยการฟังอย่างเดียว ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่ใช้จินตภาพมีผลการระลึกได้ดีกว่าไม่ใช้จินตภาพ และการจินตภาพจะมีผลต่อการระลึกได้โดยการฟังมากกว่าโดยการอ่าน

มาเฮอร์ และซัลลิแวน (Maher & Sullivan 1982 : 175-183) ศึกษาเรื่องผลของจินตภาพกับสิ่งเร้าที่เป็นเสียงพูด และสิ่งพิมพ์ที่มีต่อการเรียนร้อยแก้ว โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงผลของจินตภาพจากการฟังและการอ่านในการเรียนร้อยแก้วของเด็กที่มีความสามารถในการอ่านสูงและต่ำ ประชากรที่ใช้เป็นเด็กนักเรียนในระดับเกรด 6 และ 4 เป็นการทดลอง 2 ครั้ง ครั้งแรกและครั้งที่สองใช้เนื้อหาร้อยแก้วซึ่งมีความยาว 840 และ 775 คำ แบ่งการทดลองออกเป็นกลุ่มควบคุมซึ่งให้ผู้เรียนพยายามจำเนื้อหาโดยไม่บอกวิธีการจำให้ และกลุ่มทดลองซึ่งให้ผู้เรียนสร้างจินตภาพขึ้นภายหลังฟัง เนื้อหาร้อยแก้วจบประโยคแต่ละประโยค ผลจากการทดลองปรากฏว่ารูปแบบของการเสนอเนื้อหาร้อยแก้วเป็นตัวประกอบที่มีความสำคัญในทั้งสองระดับชั้น คือเด็กทั้งสองระดับดังกล่าวจะมีผลการเรียนมากขึ้นเมื่อเสนอเนื้อหาร้อยแก้วโดยการฟัง ผู้อ่านที่มีความสามารถในการอ่านต่ำในทั้งสองระดับชั้นมีผลการเรียนดีเกือบเท่าผู้เรียนในกลุ่มที่มีความสามารถสูงจากการพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการฟัง ส่วนในกลุ่มผู้ที่มีความสามารถในการอ่านต่ำเมื่อเสนอร้อยแก้วโดยการอ่านผลที่ได้ก็ยังคงต่ำกว่ากลุ่มผู้อ่านที่มีความสามารถในการอ่านสูงในทั้งสองระดับชั้น ส่วนยุทธวิธีการจินตภาพมีผลในเด็กระดับเกรด 4 เท่านั้นในเด็กเกรด 6 การใช้จินตภาพไม่สามารถใช้ได้

จากผลการวิจัยที่เสนอมาย่างค้นพบจะสรุปได้ว่า การเสนอเนื้อหาร้อยแก้วโดยการฟังและการอ่าน นักวิจัยยังมีความเห็นที่ค่อนข้างจะแตกต่างกัน เช่น งานวิจัยของสไมเลย์ ไอกัน และมาเฮอร์ ดังกล่าวแล้ว ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการด้วยกัน เช่นตัวแปรเกี่ยวกับวัยของเด็ก เนื้อหาวิชา สภาพการทดลอง ตลอดจนคุณลักษณะของการศึกษา

ของแต่ละคนที่จะมองกระบวนการทั้งสองนี้ในลักษณะใด ส่วนการใช้จินตภาพกับการเรียน ร้อยแก้ว เป็นสิ่งที่นักวิจัยหลายคนยอมรับ เช่นกันดังงานวิจัยที่เสนอมานี้ข้างต้น อย่างไรก็ตาม การวิจัยเท่าที่ผ่านมาส่วนใหญ่เกี่ยวกับจินตภาพนั้นเป็นงานวิจัยของต่างประเทศ ซึ่งมี สภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันกับภายในประเทศ ดังนั้น จากแนวความคิดที่ได้จากการศึกษาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจต้องการที่จะศึกษาถึงผลของจินตภาพที่มีต่อการเรียน เนื้อหาวิชาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กับเด็กนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ห้า ซึ่งงานวิจัยที่ผ่านมาบอกว่าเด็กในช่วงนี้สามารถใช้วิธีจินตภาพได้ผล และต้องการที่จะศึกษาว่าระหว่างการใช้จินตภาพร่วมกับกระบวนการเสนอเนื้อหาจากสื่อที่เป็นภาษาร้อยแก้วนั้น การใช้จินตภาพกับการฟังและการอ่านในเด็กระดับชั้นดังกล่าวจะมีความแตกต่างกันอย่างไร หากว่าได้ทำการวิจัยเรื่องดังกล่าวขึ้นแล้วคาดว่าจะสามารถนำผลที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในด้านการเรียนการสอนและการใช้สื่อได้อย่างมั่นใจยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบการระลึกได้ทันทีในเนื้อหาร้อยแก้วของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เมื่อมีและไม่มีจินตภาพจากการฟังและการอ่าน

สมมติฐานของการวิจัย

1. การระลึกได้ทันทีในเนื้อหาร้อยแก้ว เมื่อมีจินตภาพจากการฟังและการอ่านดีกว่าเมื่อไม่มีจินตภาพจากการฟังและการอ่าน
2. การระลึกได้ทันทีในเนื้อหาร้อยแก้ว เมื่อมีจินตภาพจากการฟังดีกว่าเมื่อมีจินตภาพจากการอ่าน

ขอบเขตของการวิจัย

1. เนื้อหาร้อยแก้วที่ใช้ในการทดลองเป็นเนื้อหาที่อยู่ในแบบเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งนักเรียนยังไม่ได้เรียนมาก่อนจำนวนหนึ่งย่อหน้า ประกอบด้วยคำจำนวน 316 คำ

2. ตัวแปรที่จะศึกษาในครั้งนี้ คือ

2.1 ตัวแปรอิสระ คือการมีและไม่มีจินตภาพจากการฟังและการอ่าน

2.2 ตัวแปรตาม คือผลการระลึกได้ทันทีใน เนื้อหาร้อยแก้ว เมื่อมีและไม่มีจินตภาพจากการฟังและการอ่าน

คำจำกัดความ

1. จินตภาพ หมายถึง ภาพหรือรูปร่างที่สร้างขึ้นภายในใจ
2. ร้อยแก้ว หมายถึง รูปแบบของการ เรียบเรียงถ้อยคำหรือข้อความ เป็นประโยคตามหลักไวยากรณ์ไทย เป็นรูปแบบของภาษาที่ใช้ในการสื่อสารโดยทั่ว ๆ ไป
3. การฟัง หมายถึง การฟังเสียงของผู้สอนจากเสียงที่บันทึกไว้ในเทปบันทึกเสียง
4. การอ่าน หมายถึง การอ่านในใจจากเนื้อหาร้อยแก้วที่พิมพ์ไว้ในใบคำสอน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทุกกลุ่มมีพื้นฐานความรู้ทางด้านภาษาไทยในระดับที่ใกล้เคียงกันมาก โดยถือเกณฑ์มาตรฐานจากระดับคะแนนการใช้ภาษาในวิชาภาษาไทยเป็นหลัก
2. เนื้อหาร้อยแก้วที่ใช้ในการศึกษาเป็นเนื้อหาที่เป็นรูปธรรมโดยทั่วไป และผู้เรียนสามารถที่จะมีจินตภาพได้ โดยใช้ข้อความร้อยแก้วซึ่งปรากฏอยู่ในบทเรียนของกรมวิชาการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบผลการระลึกได้ทันทีในเนื้อหาร้อยแก้วเมื่อมีและไม่มีจินตภาพจากการฟังและการอ่านของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. ใช้เป็นข้อมูลประกอบในการใช้สื่อสัญลักษณ์ทางภาษาให้เหมาะสม